

цілісність України, зазнали різного ступеня насильства під час російсько-української війни. В суспільстві назавжди має утвердитися думка, що люди з особливими потребами – рівні члени суспільства і можуть приносити користь, їх не треба жаліти, а необхідно лише дати можливість працювати і бути корисними. Створення психологічної служби, втілення ідеї безбар'єрного середовища та етики спілкування в навчальних закладах є одними з важливих елементів зреалізації принципу доступності в освіті. Сучасні навчальні заклади, окрім надання студентам фахових знань, умінь та навичок, мають допомагати людям з особливими потребами стати важливими членами суспільства, а, отже, бути практикою для втілення демократичних, цивілізаційних, гуманістичних цінностей.

Список використаних джерел:

1. Тимошко Г.М., Гладуш В. А. Розвиток комунікативної компетентності педагогів в умовах інклюзивного освітнього середовища: монографія. Ніжин, 2023. 192 с.
2. Хромченкова Н.М. Відповідальність як виклик інклюзивній освіті від суспільних проблем. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 64. Том 1. С. 28-32.

Нестеренко Микита

студент

Леміш Наталія

к.і.н. доцент

*ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Ніжинський агротехнічний інститут»*

**ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ В НАУКОВИХ
ТЕКСТАХ: ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З АВТОМАТИЧНИМ
ГЕНЕРАТОРОМ ПОСИЛАНЬ «GRAFIATI»**

Написання наукової роботи обов'язково супроводжується складанням списку використаної літератури. Через правильно складену бібліографію проявляється академічна доброчесність. Тому що чесне і точне представлення використаних джерел показує повагу автора дослідження до чужої інтелектуальної власності та наукових досягнень, а також до етичних правил академічного середовища. Крім того, за переліком використаних джерел можна визначити, чи дослідник ознайомлений з усім необхідним обсягом літератури (оскільки це впливає на якість та актуальність наукової роботи), перевірити факти дослідження. Тому кожен студент повинен уміти правильно оформити бібліографію, тобто зробити бібліографічний опис джерел відповідно до передбачених для цього стандартів та стилів цитування. Найновіший стандарт в Україні, що регламентує принципи оформлення бібліографічних посилань на джерела інформації – це ДСТУ 8302:2015. «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», широко застосовують при оформленні списків використаної літератури університети, наукові журнали та видавництва.

Discussion panel 4.
«Ensuring comprehensive and equitable quality education»

Бібліографічне посилання - сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний в тексті документа інший документ, необхідних і достатніх для його загальної характеристики, ідентифікації та пошуку [2].

Основні принципи оформлення бібліографічних посилань у наукових текстах на сьогодні надають спеціальні програми - автоматичні генератори посилань, які значно зменшують час, що зазвичай витрачається на ручне форматування бібліографічних посилань. Генератори забезпечують точність форматування, оскільки вони використовують стандартизовані правила для кожного стилю цитування, можуть зменшити ризик помилок при оформленні посилань, так як вони автоматично форматують дані згідно з вимогами.

Розглянемо один з таких автоматизованих генераторів посилань, зокрема «Grafati». Сервіс «Grafati» покликаний автоматично генерувати максимально правильні та коректні бібліографічні посилання згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 (ВАК), APA (7th ed.), MLA (8th ed.), Chicago (17th ed., notes and bibliography), Chicago (17th ed., author-date), Harvard з урахуванням найдрібніших нюансів. Цитування за всіма згаданими стилями цілком пристосоване до конкретної мови й країни: генерування посилань відбувається за тією мовою яку ви оберете, тому ви можете автоматично оформити список посилань для подання своєї публікації до українського, англійського, французького, італійського, іспанського або польського журналу. «Grafati» пропонує точніші та детальніші посилання, а також набагато більше гнучкості й контролю над вашим списком літератури і кожним окремим бібліографічним посиланням. Враховує навіть найдрібніші нюанси кожного стилю цитування та, найважливіше, постійно оновлюється сервіс, додаючи нові інструменти та функції. Генератор посилань за ДСТУ 8302:2015 від «Grafati» – унікальний та не має аналогів за надаваним функціоналом і можливостями [1].

Щоб користуватися бібліографічним менеджером «Grafati», необхідно перейти на [головну сторінку](#), обрати тип джерела, який вам потрібно процитувати, пошукати джерело в каталогах або заповнити його реквізити власноруч. Підказки на сайті допоможуть просто опанувати інтерфейс. Наприклад, можна використати додаткові можливості та налаштування генератора (автоматичне оформлення бібліографії, пошук повнотекстових джерел за ключовими словами та форматування такого списку тощо). Так, для ефективного використання додаткових можливостей та налаштувань генератора пошуку повнотекстових джерел за ключовими словами можна розглянути наступні кроки: розширені параметри пошуку (увести дату публікації, мову або тип джерела), фільтрація результатів (наприклад, новини, наукові статті тощо), мовні налаштування (щоб отримувати результати у українською або результати перекладу).

Загалом, використання автоматичних генераторів посилань може значно полегшити процес створення бібліографічних списків і забезпечити високу якість оформлення посилань у наукових текстах.

Автоматичні генератори посилань, такі як «Grafati», роблять процес оформлення бібліографії більш ефективним та швидким.

Ефективне використання автоматичних генераторів посилань сприяє уникненню помилок та забезпечує відповідність наукового тексту стандартам форматування.

Список використаних джерел:

1. Генератор посилань за ДСТУ 8302:2015 – Grafati. *Grafati: Оформити списки використаних джерел онлайн.* URL: <https://www.grafati.com/uk/blogs/dstu-8302-2015-referencing-generator> (дата звернення: 04.04.2024).

2. Учасники проектів Вікімедіа. Вікіпедія. *Вікіпедія.* URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 04.04.2024).

Сидорович Олександр,
д.і.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ІДЕЙНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

Споживча кооперація на українських землях зароджується у другій половині XIX ст. під впливом кооперативної ідеології, що поширюється із Західної Європи

Кооперативна ідеологія – це система ідей, на яких ґрунтується оцінка кооперації і на які орієнтуються члени кооперативів та прихильники кооперації у своїй кооперативній діяльності.

В першу чергу слід згадати англійську кооперацію, а саме: рочдейльські принципи, орієнтуючись на які було засновано перше в Україні харківське споживче товариство (1866 р.).

Рочдейльські принципи, на яких ґрунтувалась діяльність цього кооперативу, включали в себе такі постулати:

- Кооператив проводить свою господарську діяльність на власні кошти, що включають в себе пайові внески членів, які повинні бути невеликими. Допускається внесення паю на виплат і придбання кількох паїв.

- Торгівля проводиться за середньо-ринковими цінами доброякісними товарами. Різниця між ціною придбання і ціною продажу товару надходить у розпорядження товариства і після визначених виплат складає прибуток кооперативу.

- Прибуток, що залишився після виплати дивіденду, ділиться між членами не пропорційно внесеним паям, а пропорційно кількості придбаних товарів, щоб стимулювати купівлю.

- З метою збереження фінансової стабільності продаж товару відбувається лише за готівку, продаж в кредит не рекомендується.